

Slajd 1

Międzynarodowe wytyczne dotyczące reagowania w przypadku nadzwyczajnych zagrożeń środowiska: implikacje na poziomie bilateralnym

Vanda Dias Dos Santos

UNEP/OCHA

Slajd 2

Wstęp

Nagła katastrofa spowodowana czynnikami naturalnymi, technologicznymi lub czynnikiem ludzkim lub kombinacja powyższych, która powoduje zagrożenie poważnymi zniszczeniami środowiska naturalnego lub uszczerbek na zdrowiu albo utratę ludzkiego życia

- Rada Zarządzająca UNEP, 2002

Przewiduje się, że zmiany klimatu prowadzące do cięższych warunków pogodowych zwiększa liczbę i skalę katastrof naturalnych.

Reakcja na wpływ katastrof naturalnych i awarii przemysłowych na środowisko naturalne wymaga odpowiedniego poziomu wiedzy technicznej, która przekracza możliwości poszczególnych państw.

Slajd 3

Wstęp

JEU zleciło badania analizujące aspekt operacyjny udzielania i otrzymywania pomocy w razie katastrof ekologicznych

Opracowano wskazówki dotyczące nagłych zdarzeń zagrażających środowisku naturalnemu, które są oparte na innych procedurach, wskazaniach i mandatach

Narzędzie do mobilizacji, rozśrodkowania, przyjmowania i udzielania międzynarodowej pomocy w razie katastrofy ekologicznej

Slajd 4

Cele wskazówek

Przykład i odniesienie dla podobnych wskazówek w innych krajach, aby poprawić ich stan gotowości

Aby odpowiednio doradzić krajom dostarczającym i ewentualnie przyjmującym pomoc, jak się zmobilizować, przyjąć/ lub udzielić pomocy międzynarodowej na wypadek katastrofy ekologicznej

Cel: Aby zabezpieczyć szybką i skuteczną pomoc międzynarodową, jeżeli oraz tam, gdzie będzie potrzebna

Ustalono podczas 8 spotkania AGEE

Slajd 5

Wyzwania

Niewielka wiedza krajów o sobie nawzajem

Nie odniosło zamierzonego skutku wprowadzenie globalnego systemu Krajowych Punktów Skupienia

Szeroka różnorodność procedur w różnych krajach

Opracowanie rutynowych działań opartych o sieć kontaktów nie wsparte zapisanymi procedurami

142 kwestionariuszy – 14 odpowiedzi

Slajd 6

Podejście

Badanie dokumentów związanych z siedmioma międzynarodowymi systemami reakcji mającymi dobrze przetestowane procedury operacyjne

Analiza porównawcza:

- Krajowych Punktów Skupienia
- Alarmów o zagrożeniach
- Prośb o pomoc międzynarodową
- Otrzymywanie pomocy międzynarodowej
- Przekazywania pomocy międzynarodowej

Slajd 7

Krajowe Punkty Skupienia

Większość zdefiniowanych zakresów odpowiedzialności: dostarczanie pomocy

Alarmy i ułatwianie nadchodzącej pomocy:

Typowe zakresy odpowiedzialności krajów przyjmujących pomoc, Krajowe Punkty Skupienia

Współpraca z UNDAC/INSARAG

EC MIC jest głównym punktem skupienia w Europie, a tam gdzie to możliwe, istniejące Krajowe Punkty Skupienia dla EC-MIC również służą jako , Krajowe Punkty Skupienia w razie katastrofy ekologicznej

Slajd 8

Wskazówki dotyczące nagłych zdarzeń zagrażających środowisku naturalnemu

Wskazówki dotyczą międzynarodowej pomocy w razie nagłych zdarzeń zagrażających środowisku naturalnemu (zadanie i zakresy odpowiedzialności) w cyklu składającym się z sześciu etapów:

Slajd 9

Alarmy o sytuacjach nadzwyczajnych

Etap, na którym świadomość zaistnienia zdarzenia może wymagać ogłoszenia międzynarodowego alarmu ekologicznego i może być potrzebna pomoc z zagranicy

- Rodzaj alarmów związanych ze środowiskiem naturalnym: związany z ludźmi i z ekologią
- Aktywne podejście i łączenie alarmów i prośb
- Szybka wymiana informacji poprzez platformy sieciowe, np. Virtual On-Site Operations Coordination Centre (OSOCC)

Slajd 10

Prośba

Etap, na którym kraj formalnie zgłasza prośbę i pomoc w sytuacji zagrożenia środowiska

- Niezbyt szeroko stosuje się „Raport Prośby o Pomoc”
- Istniejące praktyczne sposoby działania powinno się sformalizować
- Numer całodobowego telefonu do oficera dyżurnego, np. oficera dyżurnego Phone OCHA
- Wskazówki dotyczące technicznych aspektów „Raportu Prośby o Pomoc”

Slajd 11

Przyjęcie pomocy

Etap, na którym kraj otrzymuje z zagranicy pomoc w sytuacji zagrożenia środowiska na własnym terytorium

- Jak wjechać ze sprzętem i ludźmi możliwie bez przeszkód?
- Traktaty i konwencje międzynarodowe, porozumienia i umowy, np. „Umowa o współczesnych ułatwieniach celnych”, lecz ograniczona liczba krajów, które mogą się nią posługiwać.
- Krajowe Punkty Skupienia powinny ułatwiać przyjmowanie i wyjazd pomocy z zewnątrz udzielonej w sytuacji zagrożenia środowiska

Slajd 12

Dostarczanie pomocy

Etap, na którym kraj otrzymuje z zagranicy pomoc w zakresie konkretnych zasobów, aby złagodzić skutki zagrożenia środowiska

- Szeroka sieć zagranicznych ekspertów z krajów udzielających pomocy
- Narzędzia: Narzędzie Pomocy Środowisku FEAT, Narzędzie Identyfikacji Zagrożenia HIT
- Należy zachować istniejące najlepsze praktyki w zakresie dostarczania pomocy, np. misje UNDAC, współpracę z EC MIC

Slajd 13

Wnioski

Implikacje na poziomie dwustronnym:

- „System” który działa
- Wskazówki w oparciu o istniejące procedury
- Wypośredkowanie między tym, co realne a ideałem
- Wyjaśnia procedury i definiuje role = wzrost skuteczności

Slajd 14

Zalecenia ogólne

Należy zachęcać kraje do formalnego uwzględniania zagrożeń środowiska w swojej polityce

Przyczynić się do kształtowania metodologii, by była jeszcze skuteczniejsza jako pomoc ofiarom zdarzeń w skali międzynarodowej

Włączać *Wskazówki dotyczące nagłych zdarzeń zagrażających środowisku naturalnemu* do krajowych planów zarządzania kryzysowego

Poprawiać sieć Krajowych Punktów Skupienia

Slajd 15

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

<http://ochaonline.un.org/ochaunep>